

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre . . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . . 1 > 50 >

Helyben naznoz nádva:
Egész évre . . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . . 2 frt — kr.

Vidékre postán szállítva:
Egész évre . . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . . 2 > 50 >

NAGYVÁRAD, október 8.

A választások és az új országgyűlés.

A hivatalos *Budapesti Közlöny* október 7-diki 237-dik száma közli a királyi legfelsőbb meghívót a képviselő-választások megejtéséről és az új országgyűlés megnyitására. A legmagasabb meghívó levél úgy a köztörvényhatóságokhoz, mint a külön képviselő-küldési joggal fölrüházott városokhoz van intézve és azonos szöveggel bír. Alább egész terjedelmében adjuk a kegyelmes királyi meghívó levelet.

Mindenkinek, hacsak nem egészen ujoncz politikai életünkben, föl fog tűnni, hogy a kormány másol, szolgálai módon másolta a régi meghívókat. A királyi meghívóba ugyanis még mindig belevette azt a régi elavult és újabb szentesített törvény által módosított formulát, hogy úgy idézi a 48-diki törvényt, mint amely az új országgyűlést *Pestre* egybehivatni rendeli, és csak azután mondja, hogy azt Budapest fő- és székvárosba hívja össze folyó évi november hava 23-dik napjára.

Lex posterior derogat priori. Az új törvény megszünteti az előbbi és így nemcsak anakronizmus, de más is, ha valaki a régebbi törvénynek azóta jogerős hatálylyal megváltoztatott kifejezését idézi.

A kormány hebehurgya sietségében ezt elnézte, amint a nyakra-főre folytatott választási előkészületek miatt Perczel

Dezső belügyminiszternek alább olvasható és a választások ügyében idej 89.927/I. szám alatt valamennyi központi választmányhoz inlézett körrendelete egy vaskos sajtóhibával jelent meg a hivatalos közlönyben, mint alább szószerint hözölt szövegéből kitűnik. Ez csakis a kapkodásban történhetett meg, mely a kormányköröket elfogta, mióta a rendes országgyűléssel boldogulni nem tudnak.

De ha el is tekintünk ezektől a — legyenyhébben szólva — kevésbé épületes dolgoktól, a belügyminiszternek alább olvasható körrendelete az utolsó pontban oly kijelentést tartalmaz, mely csak úgy jöhetett abba bele, hogy szépségesen lemásolták a régi körrendeleteket, melyeket Perczel belügyminiszter elődjei adtak ki hasonló alkalommal.

Arra figyelmezteti ugyanis a központi választmányokat, hogy minden igyekezetüket oda irányítsák, hogy a választások a törvényben megszabott módon és a legszebb polgári jog gyakorlathoz méltó rendben folyjanak le.

Valóban erre volna a legnagyobb szükség.

Nem is kellene ennek az országnak más, mint tiszta választások.

Ámde mit várjunk attól a kormánytól, mely Nyitra, Stomfa és Girált botrányaival és emberirtó erőszakoskodásaival

tette magát örök időkre emlékezetessé és amelynek belügyi államtitkárja szégyelte magát elfogadni a nyitrai mandátumot, nehogy az ahhoz tapadt mindenemü törvénytelenességgel legyen kénytelen pellertgerre kiállani ország-világ előtt.

Mióta a Bánffy-kormány vezeti az ország ügyeit, csak ily választásokat láttunk a belügyminiszterium fő-fővezetése alatt. Mit várjunk most tőle s közegeitől egyebet?

Am a fővárosi lapokban hirlik, hogy a belügyminiszternek van egy titkos rendelete is a választások ügyében, mások szerint szóbeli utasítást adott az illető megyei s városi hatóságoknak, hogy tüzel-vassal irtsák az önálló gondolkozású s független állású választókat, ellenben minden áron és eszközzel biztosítsák a kormánypárti jelöltek győzelmét.

Nem láttuk a titkos rendeletet és nincs bizonyítékunk a szóbeli utasításról; de azt tudjuk, hogy Magyarországon a Tarnóczyhoz hasonló választási elnököket a hazafias közvélemény s tisztas társadalom meg nem tűri és hogy oly mandátumokat, minő a Latkóczyé volt Nyitráról, nem lehet az ország törvényhozótestületébe belevinni.

Azért a belügyminiszter körrendeletére nem találunk széles e hazában ráillőbb észrevételt, mint *Schlauch* Lőrincz kardinálisnak és püspöknek a főrendiház

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A mikor a vihar már megszűnt . . .

— Irta: SENKI.

Ha visszapillantok némelykor a boldog gyermekkor tündérországára, a sok tarka-barka játszi emlék közül, mint egy őszi kép nyíló tavasz között feltűnik egy ezüsthajú, igen bánatos arcú, szelid öreg nő alakja, a ki nekem mindig mesélgetett s a kit az egész falu csak Mari néninek szólított.

Ott lakott a falu utolsó házában mintha kerülne az embereket, csak az akácfák, melyek ablakán bekandikáltak, s a háza körül illatozó rezedák voltak az ő barátai.

Olyan kis helyen, mint a mi kis falunk, az utolsó parasztsuhancz is bárkinek a származástábláját a dédapjától kezdve le tudja vezetni, de Mari néni mindenki csak annyit tudott, hogy sok-sok évvel ezelőtt jött ide lakni. Akkor nagyon izgatottnak látszott s a szeme oly zavart volt, hogy sokan örültnek tartották, de aztán később a szemeinek zavartsága mély bánattá változott, olyan csendes, szelid kifejezéssé változott, hogy mindenki megszerette.

Mikor ide jött, még nagyon fiatal lehetett s azt mondják, hogy nagyon szép is volt, de már akkor kezdett őszülni. Azóta aztán egészen fehér lett a haja.

Ha valaki vele találkozott, önkéntelenül is

megemelte kalapját, az ő szelid bánatos tekintetében volt valami tiszteletet parancsoló.

Többen meg is látogatták a jó öreg Mari néni rezedás kis házában, ő mindenkit szívesen fogadott; csak akkor lett bús, ha azt kérdezték tőle, hogy ugyan kicsoda ő?

Igy aztán nem is kutatták.

Én voltam a faluban a Mari néni kedvence. Sokszor elfutottam hozzá s ő mesélt, mesélt nekem. De milyen furcsán mesélt: nem úgy mint az öreg dada; az ő meséje mind egyforma volt. Hol galambokról, hol tündérekéről szólt az, a kik engedetlenek lettek a szüleinek és aztán nagyon szomorú lett az életük.

Nagyon szerettem Mari néni, mintha valami csodás varázs vonzott volna hozzá. Pedig oly különös, csendes volt körülte minden, mintha még a dalos madár is kerülne ezt a házat, hogy ne zavarja a Mari néni bánatát. Csak az akácfák sügtak-bugtak folyvást a ház körül, hol lág, hol erős akkordokban mintegy zokogva-dudolva egy fájó, egy zokogó szív, egy csalódott élet siró panaszát.

De aztán soká nem hallgathattam a Mari néni meséjét, elvittek intézetbe. Már serdülő leány voltam, mikor visszatértem csendes kis falumba s meglátogathattam az én kedves, öreg barátnőmet. A régi volt most is; csak szemében az a mély bánat volt még sötétebb.

A mint egy napon meglátogattam Mari néni, a szobában ülve találtam; szép őszi nap volt, más alkalommal ilyenkor az akácfák alatt ült, most azt mondta, hogy igen gyenge, nem

megy ki; kezében egy régi megkopott arczképet tartott, ezt nézegette s igen izgatott volt.

A kép egy ifjú párt ábrázolt: szépek, összeillők voltak mindketten.

— Mari néni kedves, kik ezek itt e képen; én még sohasem láttam ezt? kérdém csodálkozva, de még jobban csodálkoztam azon, a mit Mari néni nekem elbeszél. Nem volt már többé titkolódzó, sőt úgy látszott, jól esik neki, hogy bánatát elpanaszolhatja.

— Nem is látta ezt soha senki; mondá halkan, ott tartottam a láda fenekén; én magam sem néztem meg régóta, mert félttem, hogy kitör a vihar s én megőrülök belé. Ez a mi képünk; az enyim és a Sándoré.

Bámulva néztem rá.

Mari néni megragadta kezemet s szenvedélyesen folytatá:

— Ugy-e nem ért engem! De hát hogyan is érthetne, hisz nem tudja, hogy szívemben vihar tombol, hogy mig hallgatok, mig csendes szelid vagyok, mig alszom vagy ébren vagyok, éjjel-nappal belül szüntelenül zakatol, éget az a nehéz bánat.

Megijedtem a mély fájdalom e váratlan kitörésén s elszomorodva tekintettem rá. Hogyan, gondolám, hát vannak emberek, kiknek élete csak egy gyászos emlék, kik csak hirből ismerik a boldogságot?

Mari néni talán eltalálta gondolatomat.

— Nem; szólt hirtelen — nincs ember, ki életében egyszer legalább boldog ne lenne. Voltam én is egyszer boldog. Oly boldog mint

szept. 30-diki ülésében elmondott nagyszabású beszédéből a következő pontját:

»A választások tisztaságára nézve csak általában azt kívánom megjegyezni: hogy az mindig arányban áll a közérkölciséggel. Ahol a vezetők erkölcsösök, ott tiszta választások lesznek, bármily tökéletlen legyen a választási törvény; ellenben korrumpált korszakokban a választások is ezeknek megfelelőek lesznek, bármily tökéletes legyen a törvény és itt nem segítenek sem a koercetiv rendszabályok, sem a kuriai vagy más bírásokodás, sem a börtön.«

A képviselő-választások

A királyi meghívó.

MI ELSŐ FERENCZ JÓZSEF

ISTEN KEGYELMÉBŐL AUSZTRIAI CSÁSZÁR,

CSEHORSZÁG KIRÁLYA s. a. t.

és

MAGYARORSZÁG APOSTOLI KIRÁLYA.

Kedvelt híveink!

Uralkodói kötelmeinkhez tartozván az ország törvényeinek hű és pontos végrehajtása fölött örködni:

Miután az 1848. évi IV-ik t.-cikk 1-ső §-a az országgyűlést évenként Pestre egybehívatni rendeli; s miután számos függőben levő kérdés mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei sürgősen követelik:

Minisztertanácsunk előterjesztése folytán elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és képviselőit a folyó évi november hava 23-ik napján megnyitandó országgyűlésre Budapest fő- és székvárosunkba egybehívjuk.

Minekfolytán Nektek ezennel komolyan megahagyjuk: hogy haladéktalanul megtegyétek mindazon intézkedéseket, melyek a törvény értelmében szükségesek arra nézve, hogy az 1874. évi XXXIII. t.-cikk által rendelt módon és a fennálló törvények által meghatározott számban megválasztandó képviselőitek a fenkitett országgyűlésen megjelenhessenek s a törvényhozás működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindíthatassék.

Kikhez egyébiránt császári és királyi kegyelmünkkel kegyesen hajlandók maradván.

Kelt Budapest fő- és székvárosunkban, ezernyolczszáz kilenczvenhatodik évi október hava 7-ik napján.

FERENCZ JÓZSEF s. k.,

Báró Bánffy s. k.

A belügyminiszter leirata.

KÖRRENDELET

valamennyi központi választmánynak.

Ő császári és apostoli királyi Felsege, f. évi október hó 1-én kelt legmagasabb elhatározásával, a jövő 1896—1901-iki országgyűlést f. évi november hó 23-ik napjára egybehívni méltóztatván: részemről akként intézkedtem, hogy a kegyelmes királyi meghívó levelek a törvényhatóságoknak és az önálló képviselőküldési joggal felruházott városoknak mai napon megküldessenek.

A fennebb említett l. f. elhatározás következtében az 1874. évi XXXIII. t.-cikk 56. §-ában foglalt rendelkezés alapján az általános képviselőválasztásokra a f. évi október hó 28-ikától november hó 6-ikáig bezárólag terjedő 10 napi időközött tűzöm ki határidőt.

Midőn erről a központi választmányt értesitem, egyttal felhívom, hogy az imént idézett törvénycikk 57. és 58. §-ai értelmében a kegyelmes királyi meghívó levélnek a közgyűlésen történt kihirdetése után következő napon összeülvén, az általános választások napját ezen tiz napi határidőn belül tüzze ki, ugyanezen alkalommal minden választó kerület részére a választás vezetésére elnököt, jegyzőt és szükséges számú helyetteseket válasszon, s általán az 1874. évi XXXIII. t.-cikk 59., 60. és 61. §-ai szabványainak szem előtt tartása mellett mindazon intézkedéseket tegye meg, melyek a törvény értelmében a választásra szükségesek.

Felhívom különösen a központi választmányt, hogy a többször érintett törvény 62. §-ához képest a fentebb jelzett intézkedéseiről hirdetményt bocsásson ki, melyben a választás napja és helye, nemkülönben a 69. §. rendelkezéséhez képest a választási eljárás megindításának órája is megjelölve legyen; figyelmét kiterjesztve arra is, hogy valamint ezen eljárásról, úgy általán min-működéséről* szelő jegyzőkönyvei eredeti másodpéldányban hozzám haladéktalanul felterjesztessenek.

Nem mulaszthatom el ez alkalommal kifejezést adni azon várákozásomnak, hogy mi-

* Szórol szóra így olvasható a hivatalos Budapesti Közlöny október 7-diki 237-dik számában.

A szerk.

után a törvény a választások vezetését a központi választmány kezeibe teszi le, a központi választmány áthatva ezen megbízás fontosságától és az ezzel járó felelősség érzetétől, hazafias buzgalommal minden igyekezetét oda fogja irányítani, hogy a választások a törvényben megszabott módon és a legszebb polgári jog gyakorlatához méltó rendben folyjanak le.

Budapest, 1896. évi október hó 7-én.

Perczel s. k.

Választási mozgalmak.

Biharmegyében.

A szabadelvű párt szombaton és vasárnap fog tanácskozni a jelöltek állításáról Bihar-megyében.

Nagyváradon Tisza Kálmánt jelöli a liberális párt, de a bihari felakasztott pontok mestere sem lesz ellenjelölt nélküli.

Ellenjelölt Tisza Kálmánnal szemben.

Felhívás a nemzeti párt t. tagjaihoz!

Ugy tudom, Bihar megye és Nagyvárad város választó polgárai között igen csekély azok száma, kik a nemzeti párthoz tartozóknak vallják magukat, de legyünk bár még oly kevesen, kötelességünk tömörülni s a közlegő választásoknál egyöntetű magatartást tanúsítani, miért is felkérem Bihar megye és Nagyvárad város azon t. választó polgárait, kik a nemzeti párthoz tartoznak és gróf Apponyi Albertet tartják vezérüknek, sziveskedjenek velem nevök és lakásukat tudatni, hogy a tömörülésre a szükséges lépéseket megtehessek.

Nagyvárad, 1896. okt. 7.

Tisztelettel

Glac Antal.

A berettyó-ujfalui kerületből.

Felhívás a berettyó-ujfalui választó kerület függetlenségi és 48-as elvű választóitól.

Az országgyűlés időközbeni feloszlata következtében a képviselő-választások ideje közelegetvén, tisztelettel felhívjuk választó kerületünk függetlenségi és 48-as elvű, hazafias érzelmű választóit, hogy a f. év október hó 11-én vasárnap délután 3 órakor a városháza nagytermében tartandó képviselő jelölő értekezleten

egy vándor, ki hosszú kopár pusztán után gyönyörű, virághimes árnyékot lel, mint a madárka, ha sötét kalitkából kiszabadul mint lepke a nyiló virág láttára. Csakhogy az én boldogságom virága együtt nyílt a májusi gyöngyvirággal s az őszi falevéllal hullott le.

Fájdalmasan végigsimítá homlokát.

Életem boldogsága akkor kezdődött, folytatá, mikor a Sándoré lettem; azelőtt kietlen pusztán volt nekem a világ s újra az lett, a mióta ő eltávozott belőle. Messze innen a Tisza partján ismerkedtem meg vele, ott hol bőven terem az árvalányhaj. Gyermekek voltunk még mind a ketten, én nyolcz, ő tizenkét éves. Az árvalányhaj volt az én legkedvesebb növényem, mindig tűztem belőle a hajamba, hisz árvalányt illet az s én árva voltam. Pedig atyám, még élt akkor. de hát ő engem soha sem szeretett. Születésem megölte anyámat, ezt nem tudta nekem soha megbocsátani. Anyám nagyon szép és nagyon jó asszony volt; úgy beszélték azt nekem; nem csuda, ha olyan nagyon sajnálta. Atyám, ha hivatalát elvégezte, könyveket olvasott s én mehettem ki a Tisza partjára árvalányhajból koszorút fenni s közben úgy elgondolkoztam, hogy miért dalol a csalogány olyan fájdalmasan? Talán ő is árva... Később aztán megtanultam, miért is olyan szomorú az éneke...

— Ez volt a Sándor kedvenc helye is, mondá kis szünet mulva; ő is eljött minden nap ide s mi naponként együtt üztük a lepkét s szedtük az árvalányhaját. Egyszer aztán Sán-

dor megkérdezte. »Miért szereted te olyan nagyon az árvalányhaját?«

— Hát azért, feleltem, mert én is árva vagyok. Tudod, kit mondanak árvának? A kit senki sem szeret.

— Sándor neheztelve nézett reám nagy sötétkék szemével.

— Hisz akkor nem vagy te árva, mert én szeretlek, mondá komolyan.

— Azóta nem szedtem több árvalányhaját.

Sok idő telt el így csendesesen, sok esztendő s én nagy leány lettem.

Egy napon atyám kijelentette, hogy férjhez ad. Megrettentem e hirre, mivel én csak a Sándoré lehetek, csak ő szeret engem.

De atyám Sándorról tudni sem akart. S én, a ki eddig atyámnak szigorú tekintete előtt is reszkettem, most mertem vele ellenkezni; megmondtam, hogy nem engedelmeskedem ebben az egyben, nem soha!

S azután futottam le a Tiszához s ott panaszkodtam el a folyónak, a virágoknak, hogy el akarnak szakítani attól az egytől, ki egyedül szeret engem a földön.

Az Isten is azért küldte őt, hogy legyen nekem is valakim. S most én ott hagynám, megcsalám őt, a ki már is értem fáradozik? Éreztem, hogy nem tehetem ezt, megverne érte az Isten.

S én csakugyan a Sándor neje lettem.

Atyám nemsokára meghalt, vagyonát másnak hagyta, de mit bántam én, hogy elvesztet-

tem a vagyont, mikor megtaláltam azt, a mi eddig hiányzott: a boldogságot. Én nagyon boldog voltam. Virágozó májusban volt az esküvőnk. Oly szép volt minden. Mintha a virág is szebben nyílna, a madár is szebben szólt volna mint máskor. Sándor hivatalnok volt, reggel nehezen eresztettem, délből türelmetlenül vártam haza. A szép tavasz után még szebb nyár következett.

És egyszerre csak mindennek vége lett. Eddig nem bántam meg, hogy nem engedelmeskedtem atyámnak, de engedelmesség volt s büntetést érdemelt.

Ha engedelmeskedem, nem izleltem volna meg a boldogságot, nem esett volna oly rosszul az elhagyatottság. S a büntetés iszonyú volt.

Mari néni elhallgatott, talán elábrándozott kissé abba a sötét, viharos múltba; azután folytatá:

Mintha a boldogság egy rózsaszín fátyolt borított volna szemeimre, nem vettem észre, hogy egy gyilkos ellenség furakodott közénk. Nem vettem észre, hogy az a kényelem, a mit Sándor nekem szerzett, nem fedezhet az ő kis fizetéséből, hogy Sándor naponként alig pihen valamit, hanem minden éjjel fenn virasztól munka mellett gyenge világosságnál.

Másolgat rossz fizetésért, hogy nekem legyen minden, minden.

Nehéz sóhaj tört ki Mari néni kebléből.

— Ez a kimerítő munka előbb lassan, majd rohamosan ölt. Én szerencsétlen, nem láttam,

— melyen az országos központ küldöttei is jelen lesznek — minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. —

A berettyó-ujfalui választó kerület függetlenségi és 48-as pártja végrehajtó bizottságának megbízásából.

Berettyó-Ujfalu, 1896. évi október hó 5.

Kovács Ferencz,
kerületi pártjegyző.

Leszkay Gyula,
kerületi pártelnök.

A néppárt jelöltjei.

A bécsi »Vaterland« örömmel veszi tudomásul, hogy Zichy Nándor gróf elhagyja a főrendiházat, a melyet politikai súlyától, méltóságától megfosztottak, és hogy mandátumot vállal a képviselőházba. Hogy Kecskeméten megválasztják, ebben nem lehet kétség, és így a képviselőház egyik vezére gyanánt egy keresztény és igazi politikai jellem fog szerepelni, a minő ott alig volt egy félszázad óta. Zichy Nándor gróf ugyan már a hatvanas években képviselő volt, de akkor nagyobb részt közjogi viták, és az ő rendkívüli egyénisége nem léphetett egy előtérbe, mint kellett volna. Ma, mikor arról van szó, hogy régi tömlőkbe új bort töltsenek, Zichy gróf Isten segítségével megfogja szilárdítani a képviselőházban a katolikus és dinasztikus eszmét. A katolikus világ és Magyarország közszózatát mondhat neki elhatározásáért, a melynek következményei nem fognak elmaradni. Általa a néppárt a képviselőházban politikai súlyt nyer.

A fővárosban.

A belvárosban nagy plakátok hirdetik, hogy »éljen Podmaniczky Frigyes szeretett képviselő-jelölt.« A plakátot aláírta a jelölt valamennyi szavazója, sőt még annál is több nevet olvashatni rajta. Mint ugyanis feltétlenül hitelt érdemlő forrásból értesülünk, a plakátokra felvették több tekintélyes belvárosi polgárnak nevét, akik ehhez beleegyezésüket nem adták, akiket meg sem kérdeztek, sőt *határozottan az ellenzéki Kamermayer* Károlynak hívei.

A budapesti I. kerület szabadelvű választói Rupp Imre elnökle alatt értekezletet tartottak, melyen a kerület képviselőjelöltjének dr. Falk Miksát kiáltották ki. Falk Miksával szemben az Ugron-párt *Kassits* Pétert jelöli.

A fővárosi III. kerületben az a kormány-párt taktikája, hogy *Vörös* László kereskedelmi államtitkár és *Ország* Sándort lépteti fel azzal a megállapodással, hogy a kellő pillanatban *Vörös* László *Ország* javára visszalép. *Horváth* Gyulának tehát ezzel a taktikával kell megküzdenie.

A budapest-ferencvárosi függetlenségi párt értekezletet tartott, a melyen elhatározta, hogy a IX. választókerületben a kormánypárti Tolnay Lajossal szemben függetlenségi jelöltet állít.

*

A nemzeti párt értekezletet tartott, a melyen megbeszéltek a választások alatt kövendő eljárást és felolvasták a választási manifesztumot. E manifesztum nem sokára hirlapilag is közöltetni fog a közönséggel.

A választási végrehajtó bizottság tagjai lettek Horánszky Nándor elnöklése alatt: Apponyi Albert gróf, Bánó József, Bethlen Gábor gróf, Bujánovics Sándor, Deésy Zoltán, Gulner Gyula, Hock János, Hódossy Imre, Ivánka Oszkár, Issekutz Győző, Mihályi Péter és Zichy Jenő gróf.

Az idők jele.

Napok óta egyebet sem közölnek a lapok mint választási mozgalmakat. Az olvasó ebből a nagy halmazból alig tud megjegyezni egyebet, mint azt, hogy hol lépnek fel az ismertebb nevű politikusok. Aki azonban figyelemmel olvasgatja ezt a napról napra rohamosan növekedő lisztát, az sok érdekes és jellemző dolgot tud kiolvasni abból. Mi ezuttal csak egyet akarunk kiemelni, amely szomorú jele az időknek.

A már megindult mozgalmakban nem éppen gyakran, de mégis találkozunk szociálistákkal a jelöltek neveivel is. Eddig nyolc kerületben léptettek fel jelöltet. Elég takaros lajstrom. Alföldi városok és nagyipartelepekből áll. A jelöltek nevei közül csak egy ismeretes előttünk: Pfeiffer Sándor, az ismert fővárosi agitátor. A teljes lisztá különben a következő:

A magyarországi szociáldemokrata párt a következő kerületekben állít jelölteket: Orsházán Bokányi Dezsőt. Czeglédén Kiss Károlyt. Dunapatajon Czinder Józsefet. Besztercebányán Vankó Károlyt. Ó-Becsen Schwarcz Józsefet. Szent-Endrén Csebrenyák Józsefet. Zentán Pfeiffer Sándort. Pozsonyban Zalkait.

Kétségtől még bővülni is fog ez az érdekes névsor, — de hogy csak egy is bejusson közülük, nem tudjuk elhinni. Nem azért hozzuk tehát ezt fel, mintha félnénk ettől a mozgalmától. Nem; a veszély még messze van. De mindenesetre jelent annyit, hogy nálunk is készül már a talaj arra a nagy küzdelemre, mely magát a társadalom alapjait támadja meg. Különben nincs mit csudálkozni rajta. Előkészítette azt már jól az egyházpolitika is.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Október	8. Városi közgyűlés d. u. 3 órakor.
	10. Spielmann hangversenye a Sasban.
	12. Szüret a nagyváradi hegyen.
	13. Sebes-Körös vízszabályozó-társulat közgyűlése d. u. 5 órakor.
	18. A főreáliskola palotájának fölavatása.

* A királyné a kiállításon. Erzsébet királyasszony folyó hó 6-án délután a legszigorubb inkognitóban, egyedül Kornis grófnő udvarhölgye kíséretében meglátogatta a kiállítást, hol másfél óra hosszat időzött. A királyné több pavillont megtekintett s az egyik tejszernokban egy-két csepp tejet ivott.

* József főherceg Romániában. A Vaskapu megnyitása alkalmával Károly román király meghívta József főherceget, hogy látogatná meg pelesi kastélyában, a mit a főherceg meg is ígért s valószínűleg november hó első napjaiban utazik el Romániába. A román királynak ugyanekkor vendége lesz Lipót bajor herceg és neje Gizella hercegnő.

* Mária Dorottya kir. hercegnő esküvőjéhez. A francia nők igaz szeretettel és valóságos francia lelkesedéssel viseltetnek az orléansi herceg menyasszonya iránt. A november 5-ikén francia asszonyok leendő kir. hercegnőt, diszes ajándékkal készülnek meglépni. A royalisták leányai, mint a Figaro tegnapi érkezett számában olvassuk, már régebben mozgalmat indítottak meg arra nézve, hogy Mária Dorottya hercegnő menyasszonyának esküvője alkalmából nászajándékot nyujtsanak át. Az ajándék két diszes emlékből áll. Az egyik egy művészi váza, melyen relif-jelenetek vannak Clovis és Szent Klotild életéből. A másik egy album, mely az ajándékozók neveit tartalmazza. A francia nők között az orléansi herceg udvarhölgyei is indítottak hasonló mozgalmat, melynek eredménye, hogy a kir. hercegnőnek esküvője alkalmából egy gyémánt diadémot nyujtanak át nászajándékul a francia nők nevében. Izabella orléansi hercegnő menyasszony volt az első, ki az Orléans-ház egy barátnéjához intézett levelében találó jellemzést irt jövődöbeli sógorinője, Mária Dorottya kir. hercegnőről. »Remélem, irta egyebek között, hogy Fülöp házasságával meg vannak elégedve. Mária édes, jó, okos, művelt és kedves; Franciaországnak tökéletes királynője lesz belőle, minden esetre azonban igen kedves sógorasszony lesz.«

* Erzsike királyi hercegnő a magyarokról. Rudolf trónörökös árvája, Erzsike ki-

hogy arca milyen halvány, szemei milyen beesettek, önző lettem, a magam boldogságával voltam elfoglalva. Ő nem szólt, nem panaszkodott. Borzasztó nap volt az, mikor a valót megtudtam. Sándor már nagyon szenvedhetett s mégis mosolyt erőltetve mintegy tréfálkozva kérde egyszer. Kedvesem mit tennél, ha én itt hagynálak.

Én még ezt is nevetve fogadtam, olyan furcsa volt, a mit mondott.

Te itt hagynál engem, de ezt már nem hiszem: váltig azt mondogatod, menyire szeretsz!

— Kis hamis, hogy eltaláltad; mondá ő s mosolyogni akart, melléből fölszakadó száraz köhögés, melyet most nem bírt elfojtani, rémesen bizonyítá, hogy nem találtam el, hogy ő mégis itt hágy engem, ha még oly nagyon szeret is.

Én elsápadtam, fejem szédült belé.

Egyszerre világos lett előttem minden s különös, hogy éppen ez a villágosság egy pillanat alatt sötétté tette nekem a világot. Most már láttam a Sándor szenvedő arcát, láttam a borzasztó betegséget.

Orvost hívtam, ígértem neki sokat, mindent, ha megmenti, ott ültem éjjel-nappal ágya mellett. Napjában százszor is kérdeztem, hogy mint érzi magát?! Szavaimra mindig az a gyilkos köhögés felelte, hogy a tüdővész biztosan és gyorsan működik. Sándor vigasztalt, hogy jobban lesz ő, még élni akar, hisz olyan rövid volt a tavasz meg a nyár. Csak ez az ősz

ne lenne olyan hosszú, de mire az ősz elmúlik, ő is meggyógyul.

Elérkezett az ősz vége is s talán épen mikor az utolsó falevelet rázta le a szél, itt hagyott ő is engem s én egyedül maradtam.

Kitört a vihar.

Igen, akkor én félőrült voltam, nem sirtam, nem ájultam el, csak vergődtem mint egy szárnyaszegett madár. Iszonyú volt ez a vihar.

De a jó Isten engem sem hagyott remény nélkül. Nagy betegségbe estem és azt véltem, hogy én is Sándor után megyek . . .

Csalódtam, — meggyógyultam. De legalább a betegség alatt külsőleg lecsendesedtem, megtanultam tűrni, szelidnek lenni, míg belül zúg a vihar. Azután eljöttem ebbe a kis faluba lakni, hogy ne lássam azt a kegyetlen halmot mely Sándort eltakarja előlem.

Most pedig boldog vagyok; végzé halkan Mari néni; most már nem sok idő van hátra s akkor . . . megszűnik a vihar.

Rövid idő múlva elbúcsúztam Mari nénitől, nagyon szórakozott voltam. Ilyet még soha sem mesélt nekem Mari néni, csak hogy ez a szomorú mese, igaz élettörténete volt.

Hazamenet elgondolkoztam, hogy miért is olyan furcsa az a szív, hogy nem tud nyugodni, csak ha nem dobog, nem tanul feledni soha . . .

Pár nap múlva egyedül ültem szobácskám-ban, szomorú őszi nap volt oda kinn vihar tombolt. A sivitó szél el-elkapva hozta felém a falu kis harangjának méla bus hangját. Figyel-

mes lettem a hangra, milyen különös, miért szól most a harang; holnap nincs ünnep?!

Az ablak alatt menő emberek levették kalapjukat, egy lélek költözik az örökös pihenőre.

Önkéntelenül elmondtam egy »Miatyán-»kot.

Olyan vágyam támadt ezután menni valahová. A vihar még tartott de már gyengült, csak a kis harang zengett panaszosan, mintha az a búcsúzó lélek most panasznál el útójára, mit szenvedett a földön.

Elindultam, magamsem tudtam merre, egyszerre a Mari néni háza előtt álltam . . . A harang utólsót kondult s én a mint beléptem, olyan furcsán éreztem magam. A szobában az ágyon feküdt Mari néni holtan, egy keresztet szoritott kezében s mellén ott volt az a kép, a régi, boldog időből . . .

Soha sem láttam őt így; arczán nem volt bánat, csendes boldogság ragyogott rajta, mint azon a régi arczképen, szinte hasonlított most ahhoz a boldog ifjú asszonyhoz. Nem csoda, hiszen a vihar már megszűnt! . . .

Letérdeltem az ágy előtt és imádkoztam azért a szegény, sokat szenvedett lélekért . . .

Hazafelé készültem aztán, oda kinn is elmúlt a vihar, nyájasan mosolygott le az őszi nap a tiszta kék égről . . . Kétszeresen szépek tetszett most nekem az egész természet . . . Olyan szép, mikor kiderült az idő, mikor megszűnt már a vihar!!

rályi hercegnő kedves vonást örökölt apjától s ezek között első helyen a magyarok iránt való meleg érdeklődést, szeretettet is. Magyar társalgónőjével, Tomor Erzsé kisasszonnyal alig beszél oly szívesen valamiről, mint a mi dolgainkról. Minap társalgónője megkérdezte tőle, miért szereti a magyart úgy, a mint mondja. »Mert nagyon becsületes, szolid, bátor nép, akár csak a tiroliak« — volt a felelet.

* **Ferencz Ferdinánd főherceg Olaszországban.** A bécsi olasz nagykövetség értesítette az olasz kormányt, hogy Ferencz Ferdinánd eszetei főherceg a telet Palermóban és Nápolyban fogja tölteni.

* **A román trónörökös kitüntetés.** A cs. kir. hadsereg rendeleti lapja a következő legfelsőbb kéziratot közli: Ferdinánd román trónörökös ő királyi fenségét kinevezem az I. Károly román király nevét viselő 6. számú gyalogezred ezredesévé. Bukarest, 1896. szept. 29-én. Ferencz József s. k.

* **Kitüntetés.** Király Ő Felsége gróf Bánffy György magyar kir. főajtónállómestert titkos tanácsossá nevezte ki.

* **József Agost főherceg Debreczenben.** A legmagyarabb főhercegnek hasonló szellemű fia, József Agost főherceg volt okt. 6-án rövid ideig Debreczen sz. kir. város vendége. A főherceg M.-Szigetről, a hol vadászaton volt, jött ma délken a rendes személyvonathoz csatolt külön kocsiában s itt a pályaudvaron nem szállva ki, a kocsiiban költötte el távirati uton megrendelt ebédjét. Ebéd után a vonat tovább indult s a hirtelen összeverődött nagy közönség a főherceget lelkesen megéljenzte.

* **Uj magyar nemesek.** Ő Felsége idősbb Fernbach Bálintnak és unokaöccseinek Fernbach Lajos és Fernbach Péter nagybirtokosoknak, valamint törvényes utódaiknak a közügyek és közgazdaság terén szerzett érdemeik elismeréséül a magyar nemességet adományozta »apitini« előnévvel.

* **Uj iskola.** A jászóvári prépost, mint kegyúr, bőkezűségéből Pecze-Szent-Mártonban egy egészen új, igen csinos és tágas iskola: tanterem és tanítói lak épült, melyet f. hó 6-án szentelt meg Vidovich György t. kanonok és pecze-szölösi esperes-plebános. A nemes fehérpapi rend mindenkorra emlékeztessé tette Pecze-Szent-Mártonban a millennium évét az elemi oktatás e diszes hajléka által.

* **Uj albiró a nagyvárad-i járásbiróságnál.** Dr. Perzei Adolf a győri ítélőtáblához be rendelt bir. aljegyző a nagyvárad-vidéki járásbirósághoz albiróvá neveztetett ki. — Gasszner Miklós a margittai járásbirósághoz kinevezett albiró, tegnap tette le a nagyvárad-i kir. törvényszék teljes tanácsulása előtt az albirói esküt.

* **A Szent-István-Társulat** ma, október 8-án, csütörtökön délután 4 órakor választmányi ülést tart.

* **Az erdélyi státusgyűlés.** Lönhart Ferencz erdélyi püspök most küldte szét a meghívókat az október hó 28-án tartandó erdélyi római katolikus státusgyűlésre. Ennek több igen fontos tárgya lesz, így az igazgatóság évi jelentése, a lelkészek jövedelmeinek összeírása s a kilépő igazgató-tanácsosok állásának be töltsé.

* **A kolozsvári honvéd vértanu-émlék felszentelésére,** mely tudvaleg október 18-án lesz, nagyban folynak az előkészületek és sok vendéget vár a történelmi város falai közé. Érdekes felemlíteni, hogy az egyik vértanunak Sándor Lászlónak őse rabonban volt. Két-száz évvel ezelőtt, negyedik ősapja Sándor János Csik-Gyergyó alkapitánya volt. A bitófán kivégzett vértanu egyik unoka-öccse Sándor János jelenleg Kis-küküllő megye főispánja egy másik öccse Kálmán kir. törvényszéki bíró Tordán. Unoka huga, Erzsébet br. Szentkereszty Zsigmondné. Sándor László táblabíró volt. A szabadságharc alatt nemzetőrtsízi rangot viselt és vérbíró volt. Kivégzett társa Tamás András őrnagy volt a cs. k. hadseregben, a honvédeknek pedig alezredesi rangot viselt.

* **Gyászhir.** Megilletődéssel vettük a következő gyászjelentést: A szent József intézet előljárósága és növendékei szomorodott szívvel jelentik, hogy hálás növendékük, illetőleg szeretett társuk Zachariás Jenő, főgymn. VII. o. tanuló és papnövendék életének 16-ik évében, okt. 7-ik napján, éjjélkor, rövid szenvedés után váratlanul kimult. A boldogultnak földi maradványait okt. 8-ik napján délután 4 órakor fogjuk a szent-József intézetből a boldog földtámas reményében az olasz-i róm. kath. temetőbe helyezni. Az engesztelő szent Miseáldozatot az intézet házi kápolnájában a mai napon már bemutatván: a boldogult jóakaróit, ismerőseit és tanulóitársait arra kérjük, hogy lelke üdvösségéért imádkozzanak. Nagyvárad, 1896. okt. 7. Kinem szolgálatára készült: Az legyen örök jutalma?

* **Egy akadémikus és pap halála.** Mint részvétellel értesülünk, Ballássy Ferencz, maklári plébános, e hó 4-én elhunyt. Benne az egri egyházmegye egyik nagytudományu tagját vesztette el. Életrajzi adatai röviden a következők: Született: 1819 decz. 9-én Erdélyben Bethlenfalván, Udvarhely vármegyében, nemes, székely szülőktől Iskoláit Székely-Udvarhelyen, Szolnokon. Gyöngyösen, majd Budán végezte. 1839-ben mint papnövendék az egri egyházmegye kötelékébe lépett. Majd pappá szenteltetvén sokáig káplán volt. 1859-ben nyerte el a bánhorváthi parochiát, ahol Kazinczy Gáborral kötött benső baráti viszonyt, kinek buzdítása folytán fokozott erővel kezdett a történelmi tudományok műveléséhez. Nemsokára Frlnémeten, majd 1870-ben Török-Szent-Miklóson találjuk őt mint a hívek buzgó papját. 1881-ben pedig főpásztor a maklári beneficiummal jutalmazta meg s egyuttal kinevezte az egri kerület alesperesévé majd t. kanonokká. Tudományos munkálkodása országos hírt szerzett neki. A történelmi társulat még 1867-ben válaszmányi, a Magyar Tudományos Akadémia pedig 1872-ben levelező tagjává választotta. Nagyszámu történelmi munkái közül különösen érdekesek azok, a melyek a magyar vármegyrendszer keletkezésével foglalkoznak. Midőn Hevesvármegye közgyűlése elhatározta a vármegye monografiájának megírását, választása Balássyra esett, ki a mohácsi vészig terjedő kort is megírta, de a kész munkát már nem láthatta közbe jött halála miatt.

* **Nyugalomba helyezett tábornok.** Bakonyi Károly vezérőrnagyot, ki korábban hosszabb ideig Nagyváradon a honvéd-ezred parancsnoka s előkelő társas-köreink kedvelt alakja volt, király Ő Felsége saját kérelmére a nyugállományba helyezte és legfelsőbb megelégedésének kifejezése mellett részére az altábornagyi jellegűt ad honores adományozta.

* **Választás a budapesti egyetemen.** Október 6-án zajlott le az Egyetemi Kör elnökválasztása. Szavával jelent meg az egyetem ifjúsága az urnák előtt. A hangulat mindkét párt részéről igen izgatott volt, mert hisz nem csak arról volt szó, hogy Herczegh Béla, vagy Merkl Adolf legyen a kör elnöke, hanem, hogy az ifjúság vezetősége magyar lesz-e vagy zsidó. A zsidók, mint mindig, az uralom után kapaszkodtak, a magyarok a becsületért küzdöttek. Ilyen zajos választása még nem volt az egyetemnek. Este 6 órakor nyitották meg a szavazást, mit a bölcséleti, orvosi és technikai karon este 10 órakor már be is fejeztek, még pedig az első két fakultáson a »liberális« Merkl-párt győzelmével. A jogi karon, mely döntött, még éjjél után is szavaztak, Haán Béla elnökölte alatt. Itt a kedélyek annyira felváltak izgatva, hogy az elnök mindkét párt egy-egy bizalmi férfiát felfüggesztette. Éjjél után két órakor már tisztán kilehetett venni, hogy Herczegh Béla lesz a győztes. Reggel négy óra felé zárták le a szavazást és öt órakor hirdették ki az eredményt, mely szerint az Egyetemi Kör ezidei elnöke Herczegh Béla. Így »leszen gyümölcs a fán, melynek olyan a virága, mint te, hazám lelkes ifjúsága.«

* **Eltűnt nyomorék-gyermek.** Baul Mojzi hagymási lakos Gyuri nevű 12 éves fia, a ki Beélben mint kanász szolgált, a múlt hó elején eltűnt s azóta nem találják sehol. A szegény gyermek süket és kissé hülye: a nyakán jobbról nagy forradás van.

* **700 üres lakás Nagyváradon.** A rendes költözési idő általában május és november hónapok elsején szokott lenni. Azt tartják, hogy a jó lakó már 2—3 hónappal előbb gondoskodik lakásról s a háztulajdonosok is a költözésidő előtt jóval kitudták adni a megfelelő lakrészeket. Ide s tova itt ott a költözés ideje, de a házak kapuin mindenféle két-három czédula fityeg most. Ennek az oka, mert sok lakás türesen van s nagyrészen lakatlanul is marad. Elég szomorú állapot, hogy jelenleg is közel 700 üres lakás van Nagyváradon. A háztulajdonosok, ha némi adót le is irnak az üres lakások után, a fenntartás, tatarozás által nagy károkat szenvednek. Ennek a következménye, hogy a pénzintézetek már nem igen adnak kölcsönöket házakra s még kevésbe új házak építésére. Az utóbbi pár évben tapasztalt rohamos építkezés folytán a korábbi lakásszükség nemcsak pótolva van; de a túl sok építkezés káros következményét már is keservesen érzik a gazdák, daczára, hogy különösen a kisebb lakások bére igen magas. A sok türesen maradt lakrész okvetlen maga után fogja vonni a lakbérek esését. Sőt teljesen szakértő egyének, akik tájékozva vannak az állapotokról, határozottan kilátásba helyezik a házak értékének csökkenését.

* **Nagyváradra kirendelt alerdőfelügyelő.** A földmivelésügyi miniszter Cserny Győző kir. alerdőfelügyelőt szolgálattételre a nagyvárad-i kir. erdőfelügyelőséghez kirendelte s erről Nagyvárad és Bihar megye hatóságát értesíti.

* **Virilisek sérelme.** A belügyminiszter egy előforduló eset alkalmából kijelentette, hogy a községi virilis névjegyzék összeállításánál előfordult jogsérelem orvoslása a belügyminisztertől csakis akkor kérhető, ha az összeállításnál 1886. XXII. t. cz. 33. §-ainak rendelkezései pontosan meg nem tartottak. Más esetekben a bíráló bizottság végérvényesen határoz.

* **A czár ellen tervezett merényletek.** A berlini Lokalanzeiger-nek Londonból jelentik, hogy kevéssel az előtt, a mikor a czár vonata Garstrang közelébe ért, a sineken egy nagy fatuskót találtak. A brüsszeli Independence már részleteket közöl arról a merényletről, melyet a czár vonata ellen a Barmoral-Portsmouthi-uton terveztek. Garstrang állomás közelében a sineken egy fagerendát találtak s csak több ember volt képes a nagy fagerendát a sinekről eltávolítani. A merénylőket keresik. A cherbougi lap írja, hogy elfogtak egy embert, a kinek a táskájában feszítőtvasat, revolvert és ciankálit találtak. Az elfogott embert, a ki különben osztrák alattvaló, miután igazolta magát, szabadon bocsájtották. Egy vámőr a vasúti hidoszlop kiszögélő részén, a hadikikötő közelében, bombához hasonló tárgyat talált. A hatóságok értesítése szerint ártatlan (?) természetű löporostólés volt a talált bombában.

* **Egy ref. egyház bajai.** Mezőtúrról írják, hogy ott alig van a ref. egyház hivatalnokai között egy is, ki nem lenne fegyelmi vizsgálat alatt. Az egyházközség most azért van fegyelmi kereset alatt, mert a közbirtokosságtól az ártérelig felszabadult s tulajdonra nézve 39 hold földet a közbirtokosságtól megváltotta. Gondnoka Ádám Sándor dr. volt orsz. képviselő pedig a miatt, uert az egyházmegye eljárását rosszaló esperességi gyűlésen a pap feledékenységé miatt meghívót nem kapván, első s jogos felneulásában az egyházközségből kilépett. Ezért Dörgöy István egyházi hűtlenség és igatás miatt vizsgálatot kért ellene, végre az egyik lelkész néhány hive azzal vádolja, hogy több stólat vesz, mint a mennyi megilletné. Volt is már békítő gyűlés, melyre Mészáros esperes és Szabó tanácsbíró kiküldettek, — ez állapotokat még zavarosabbá tette, az egyháztanács ülést fel is kellett oszlatni s a küldöttek céljukat nem érték el.

* **Tanulók a kiállításán.** A közoktatási miniszter rendeletet bocsátott ki, hogy a középiskolai tanulók az eddigi kedvezményekkel még október hónapban is megtekinthetik a kiállítást. Ennél fogva a kiállítási igazgatóság 1000 tanulóra rendezett be szállásokat.

* **Egy örült orsz. képviselő.** A fővárosi rendőrség okt. 6-án este beszállította a lipótmezei tébolydába Pantocsek Rezsőt, a ki az elmúlt országgyűlésen a nagyszombati választó

kerületet képviselte kormányparti programmal. A szomorú sorsra jutott ember a főkapitányság épülete előtt hosszabb ideig áldogált egy helyen. Végre is a rendőrnek feltűnt a különös viselkedés, bekísérte Pantocseket az ügyeletes rendőrtisztviselő elé. Itt aztán a szerencsétlen nagy lármát csapott, törni, zuzni akart mindent. A rendőrorvos megállapította, hogy közveszélyes őrüttel van dolga, majd a rendőrség kiderítette a volt képviselő személyazonosságát. Pantocsek képviselőisége előtt gyógyszerész volt Nagyszombaton, hol a takarékpénztár igazgatójának is megválasztották.

* **A király vonata elé feküdt.** A hivatalos titkolódzás folytán csak most jött nyilvánosságra egy szenzációs eset. Csütörtökön reggel, mikor a király vonata Arad felé robogott, a radnai állomáson egy tébolyodottnak látszó ember, a király vonata elé feküdt. Szerencsére az utolsó pillanatban a váltóór elvonszolta a sinekről. Letartóztatták és még ma is őrizet alatt van, miután a személyazonosságát nem tudták megállapítani s így nem tudják illetőségi helyére toloncoztatni. Egyebet nem mond, minthogy Erdélyből való és Nikulájnak hívják.

* **Hátra arcz!** Párisban a császár jövelele alkalmából a tisztelgésnek különös módját fedték fel. Amint a császár kocsija az uton feltűnik, a kordonban felállított rendőrtiszteknek kiadják a vezényszót:

— Hátra arcz!

E rendelkezésnek célja az, hogy a rendőrtisztek figyeljék meg a közönséget és minden legkisebb gyanus mozdulatnál rögtön közbelépjenek.

* **Öngyilkos vőlegény.** A napokban emlékeztünk meg a szerepi ifju tanító gyászos haláláról, aki pár nappal — kitűzött esküvője előtt szíven lötte magát s meghalt. Most ismét egy szerencsétlen ifju öngyilkosságáról tudósít Magyar-Csekéről levelezőnk. V i t á l y o s József járásbírók tegnap reggel megmérgezte magát s meghalt. A járás főszolgabírója: Nyiszter Alajos a fővárosban van a kiállításra utazott földmivelő csoporttal, Szölösi Ferencz szolgabíró pedig hivatalos küldetésben volt s így a főszolgabíró hivatalnál a községi jegyző intézkedett, míg a hivatal vezetői megérkeznek. A járásbíró az megajánlta a szükséges vizsgálatot. A szerencsétlen ifju csak nem régen, alig pár hónappal ezelőtt lett Cséfaláról áthelyezve a m.-csékei főszolgabíró mellé. Annál inkább meglepte a község lakosságát a szomorú eset, mert csak mostanában jegyezte el a m.-csékei óvónő nővérét: A r g y e l á n Lujza tanítónőt s élénk kedélyű, elégedett vőlegénynek bítték. Pontos, szorgalmas tisztviselő volt s egyáltalán nem sejtik, mi vihette végzetes lépésre.

* **Poetikusság ezres.** A költészet még nem halt ki egészen materialisztikus korunkban. Így például a tőzsdén ezres bankó kering, a melynek szélén költői glosszák vannak ilyen formán:

»Isten veled, gyönyörnek sok lett volna.»

A másik oldalon pedig:

»Nehéz szívvel, fájón bocsátlak
Ezredmagaddal viszontvárlak.»

A kedélyes börziánerek egy piczula agióval veszik át a melankolikus ezres bankót.

* **Merénylet egy rendőr-ügynök ellen.** Vakmerő merényletet követett Debreczenben a vásártéren Moskovitz Béla rendőr-ügynök ellen egy veszedelmes zsebmetsző, ki rablásért már nyolcz évi fegyház büntetést szenvedett. A rendőr-ügynök a komédiás-sátraktól megpillantott egy marczona kinézésű embert, kit fénykép után ismert. Tudta, hogy veszedelmes zsebmetsző, miért is odament, hogy letartóztassa. A vakmerő ember abban a pillanatban, midőn a rendőr-ügynök rátette kezét, ezen szavakkal: »nesze ez a tied.« revolvert rántott elő s pillanat alatt Moskovitzra irányítva elsütötte s futásnak eredt. A rendőr-ügynök nem sebesült meg, de üzöbe vette a menekülő embert, a komédiás sátrak háta mögött utól is érte s megragadta. A gyilkos látva, hogy veszélyben forog, kirántotta magát Moskovitz kezei közül s revolveréből még egy lövést tett a rendőr-ügynök felé s gyorsan futásnak eredt a kertek irányában, hol el is tűnt. Egy lövés sem talált.

* **Betörés a kőfaragó-utczában.** K o r u h e i z e r Izidor közközbizai vállalkozónak kőfaragó-utczán van lakása. Tegnap éjjel hazatérvén lakását, feltörve találta. Kétfedelű arany órája, arany láncza, katonai revolvere, huszonegy forint készpénze s ezenkívül még több apróbb tárgya sehol sem volt már ekkor. Azonnal jelentést tett a rendőrségnél ez esetről, hol megindították a nyomozást. A gyanu M a j o r János 21 éves közbizai hetesre irányul, ki naponkint a szobát takarította. A gyanut megerősíti az a körülmény is, hogy mielőtt keresni kezdték Majort, megugrott és azóta hírért sem hallják.

* **Öngyilkossági kísérlet.** Nagy rémületet keltett tegnap a Kishidnál egy P a p János nevű mesterlegénynek látszó egyén, ki a kezében levő revolverrel magát föbe akarta löni. K i s Miklós rendőrnek, ki a hidnál posztolt, sikerült a végzetessé válható tettet megakadályozni. Az elkeseredett embert bevitte a rendőrséghez, hol zavaros dolgokat adott elő az öngyilkossági kísérletre vonatkozólag. Valószínű, hogy az egész az elmebetegség első tünete volt.

* **Hova lett a tea?** S c h e i f e r Dávidnak megtetszett a bűvész-művész B o s k o uraság s ennek hirre vére vágott. A bűvész babérok azzal a iulajdonsággal bírnak, hogy nemesak szépek, de hasznosak is. Tegnap S t e i n Salamon a gazdája, egy egész tea-gyűjteményt bízott a bűvész gyakoronokra s hogy hogy nem, a tea eltűnt, úgy hogy Scheifer Dávid sem tudja. — állítólag — hova. Most aztán felmerült a nagy kérdés: h o v a lett a tea? Az eltűntetéssel gyanúsított azt állítja, hogy ellopták tőle, átkozta is a gonosz sorsot, mely ily csávába keverte. Most aztán a rendőrség azon töpreng, hogy ki hát a hibás: Scheifer, Stein, az ismeretlen tolvaj, vagy az átkozott sors? A kérdés valószínűleg az első hátrányára fog eldőlni.

* **Rendőri hírek.** A nyomorultak. Tegnap éjjel a rendőrség rázzát tartott. Az eredmény meglepő, amennyiben alig emlékeznek ily csekély számú tolonczra. Sokszor ötven is lépre kerül, tegnap éjjel azonban csak tizenegy csavargót fogtak el. — **Verekedő nyonczok.** Tegnap kellett berukkolni Borsi Károly és Szarka Tivadarnak. Hanem előzőleg bementek egy korcsmába és jól felöntöttek a garatra. Borsi kötekedni kezdett Szarkával és a hecczelődésből csinosan verekedés támadt. Szarka bele is betegedett az ütlegekbe, Borsi pedig dutyival kezdi a három évet. — **Elveszett pénztárcza.** Pálfi Mihály várad-velencei öreg gazda hétfőn a lóvásár-téren elvesztette veres pénztárczáját, mely 105 frt készpénzt és két marhajárlatot tartalmazott. A megtaláló illő jutalomban részesül. — **Ellopott revolver.** Gura Gusztáv utazó ügynök a szállodában melléje adott fiúval vitette ki holmiját a vasúthoz. Egy paktás-kaból állt az egész és felöltőjéből, melynek zsebében felejtette értékes revolverét. A vasúthoz érve, élt a gyanu perrel és megnézte kabátját, de a revolvernek csak hült helyét találta. — **Lopás.** Janky Antal, nagyvárad kereskedőnek szőlőjéből ez ideig ismeretlen tettesek harmincz forint ára fűszert (egy egész kis krájléjárt) elloptak. Most a rendőrség keresi a fűszert, meg a fűszer-tolvajt is.

* **Állást keres** egy rkath. magyarul és németül beszélni, írni, olvasni, számolni tudó nős, 35 éves művelt ember. Elfogad bármilyent és bárhol. Czime a kiadóhivatalban.

Az aradi vértanuk hamvai.

Az aradi 13 vértanu közül Lázár Vilmos és Schweidel az aradi sáncz árkában pihennek. Pöltenberg. Knézieh, Török, Nagy Sándor és Aulich porai annak a helynek a közelében ássott sírban nyugosznak, a hol a bitófák álltak. A 7 vértanunak hamvai pihenő helyét semmi emlék nem jelöli azon az ozzlopon kívül, a melyet a kivégzés helyére emlékeztetőül tettek. Ezelőtt 23 évvel kutatták a Pöltenberg Ernő sírját. Felkutatták az unoka öcscse, Pack Károly min. tanácsos 250 □ ölnyi területet, de a vértanu hamvait nem találták meg. Aczél Béla Aradvármegye főispánja, mikor a vértanu szobor felállítására irányult mozgalom élére állt, kerestetni akarta a kivégzés színhelyén

maradt vértanu tetemeket, azonban a terv abban maradt, mert az ásatásokra vonatkozó engedély megnyerése nehézségekbe ütközött.

A Kolozsvárt megjelenő Történelmi Lapok október 6-iki száma most nyílt levelet küld dr. Barabás Béla orsz. gy. képviselőhöz. Arra kéri ebben a levélben a képviselőt, kinek édes atyja volt az első, a ki megjelölte a kivégzés helyét. hogy az ismeretlen sírokban nyugvó hét vértanu sírhelyének kikutatása érdekében indítsion mozgalmat, most, a mig az egykoru szemtanuk közül, a kik a sírhelyek hollétét hozzávetőleg megmutatni tudják, indítsion mozgalmat és kellő elővigyázat mellett eszközöltesse az ásatásokat.

Nagyvárad város közügyei.

Ujabb pótajánlatok a városi munkákra.

Nagyvárad város törvényhatósága ma délután tartja október havi közgyűlését. Ez alkalommal tárgyalják a város részére szükséges rendőr és tűzoltó ruhákra, a városi munkákra kiírt pályázatokat. Tegnap ismét több pótajánlat érkezett a városhoz. Így a ruhák szállítására nézve a nvárad Ausländer szabó czég adott be pótajánlatot, a mely szerint hajlandók az egységárakból 27 és fél százalékot engedni. A hirdetés-táblákra nézve Rákos Viktor az évi 65 frt. bér fentartása mellett pótajánlatában kijelenti, hogy hajlandó 3 hónap alatt 40 díszes hirdetés táblát, ezenkívül 10 évig évenként újabb 10 táblát, tehát összesen 140 táblát továbbá két hirdető vasoszlopot felállítani, a melyeket 10 év után a város tulajdonába bocsát át. A vasoszlopok egyuttal gyümölcсарuló helyek lennének. — Beadványt intéztek továbbá a városhoz Madarász és Flanta kőművesek, a melyben sérelmesnek találják az árverelő külödség és a városi tanács azon eljárását, hogy daczára, miszerint ők adták be a kőműves munkákra a legelőnyösebb ajánlatot, mégis mellőztettek. A pótajánlatokat a többi ajánlatokkal együtt terjeszti be a tanács a mai közgyűlés elé.

Az iparos tanoncz iskola segélye.

A kereskedelmi és kultuszminiszter együttesen megállapítani óhajtik az iparos tanoncz-iskolák részére az 1896-7. tanévben a törvényhatóságok székhelyein kezelt ipariskolai-alapokból engedélyezhető segélyeket. Nagyvárad városa szintén kezel ily alapot, miért is felhívja a kereskedelmi miniszter a várost, hogy tegyen jelentést, mennyire rug az alap vagyona készpénzben és értékpapirokban. Továbbá, van-e teher vagy követelés az alapot illetőleg. A felterjesztendő számadáshoz képest állapítja meg a két miniszter együttesen a folyó tanévben az iparostanoncz-iskolának adható segély összegét.

EGYESÜLETEK.

A »Biharmegyei és Nagyvárad Nőegylet« választmányi tagjait és védhölgyeit van szerencsém a f. évi október hó 10-ik napján d. u. fél 4 órakor lakásomon tartandó választmányi gyűlésre meghívni.

Nagyvárad, 1896. október hó 7.

Özv. Bárá Gerliczy Félixné.

Igazságszolgáltatás.

Jenő főherczeg hamis váltója.

— A »Tiszántul« eredeti tudósítása. —

B u d a p e s t, okt. 7.

A budapesti törvényszék ma tartotta meg azt a szenzációs váltóhamisítási bünpört, mely egy, J e n ő főherczeg nevére hamisított 7500 frtos váltó körül forog. A hamisítás gyanuja miatt tudvalevőleg még a mult nyáron özv. S z e l e s s Lászlóné szül. Szeless Etelkát elfogták egy külföldi fürdőhelyen, a hol a váltóra szerzett pénzből nagylábon élt, miután a hamisítványt a »Budapesti Bankegyesület« váltóházában értékesítenie sikerült. Szelessné a bün-

vizsgálat első idejében beismerte, hogy a váltót ő hamisította, utóbb azonban, mikor már vád alá helyezték, a tagadás terére lépett. A mai végtárgyaláson is e mellett maradt, akként védekezvén, nagy meglepetést keltve, hogy a mennyiben a váltó hamis, azt csak gróf Dunin Borkovszky József hamisíthatta.

A bűnpör előzményeit a vádhatározat nyomán a következőkben ismertetjük:

Gróf Dunin-Borkovszkyt pazarlásért előbb gondnokság alá helyezték, majd mint elmebetegét gyógyintézetbe zárták, honnan a gróf nemrég megszökött. Mig ez neki sikerült, sok mindent próbáltak meg azok, a kik esetéből hasznót akartak huzni. Szeless Etelka fáradozott sokat a dologban s abban a reményben, hogy nagyobb honoráriumban lesz része, a kiszabadításhoz mindenekelőtt pénzre lévén szükség, mivel a gróf tagja volt a német lovagrendnek, Szeless Etelka arra a gondolatra jött, hogy mint a rend nagymesterétől, Jenő főhercegtől fog segílyt kérni. Kétszer kapott audienciát, de ez uton csak 300 forinthez tudott jutni.

Később Szeless E. levelekben kérde a főherceget, hogy adna 6000 frtot. A főherceg báró Koblitz főudvarmestere útján gróf Pettekenekhez, a rend hivatalának főnökéhez utasította, ki tudatta utóbb vele, hogy kérése nem teljesíthető. Erre nemsokára forgalomba jött a főherceg nevével ellátott 7500 frtos váltó, melylyel Szeless Etel először az Iparbanknál járt, hol azonban Tisza István elnök csak úgy volt hajlandó azt kifizetni, ha megállapítják az aláírás valóságát. Ekkor a Budapesti Bankgyesülethez fordult, melynek elnöke, Radó Kálmán a váltót megtekintés végett Rohonczy György altábornagyhoz küldte. Miután ez hasonlónak jelezte az aláírást, s ezenfelül Szeless Etelka furfangos utakon egyéb bizonyítékokat is tudott maga mellett felmutatni, kifizették a váltót, melyről a lejáratkor kitűnt, hogy hamis. A főherceg ugyanis ezt adta tudomására a pénzügyminiszternek báró Henningen őrnagy-hadsegéd útján, kit azonnal Budapestre küldött.

Nagy érdeklődés mellett kezdték ma meg ebben az ügyben a végtárgyalást, melyen Szeless Etelkát a kir. ügyészség okirathamisítás büntetvével vádolja.

A tárgyaláson Lenk Gyula bíró elnököl, aki mellett Richter Antal dr. és Soós Kálmán dr. bírák a szavazók, jegyző Keszlbauer Ödön dr. A vádhatóság képviselőjében Góth Ferencz dr. alügyész jelent meg, a vádlottnak Guthi Soma dr. ügyvéd a védője.

Mikor az elnök megnyitja a tárgyalást, jelenti, hogy Tisza István és Rohonczy altábornagy tanuknak megengedte, hogy egyéb elfoglaltságukra való tekintettel a délelőttire eltávozhassanak. Délután azonban jelen lesznek.

E jelentés után bevezeti egy börtönőr özv. Szeless Lászlóné szül. Szeless Etelkát, aki a bírósággal szemben egy széken foglal helyet. A vádlottnő szépnek éppen nem lehet mondani, különösen most, amikor nagyon is meglátszik rajta a hosszú fogság és az eközben átélte betegség nyoma.

Miközben Lenk elnök ismerteti röviden a tényállást, a vádlottnő élénken figyel minden szóra, ügyet sem vetve a háta mögött ülő hallgatóságra, a melynek nagyrészt hölgyek teszik. A tárgyaláson különben nem valami nagyszámú hallgatóság vesz részt, mert bár a nagy esküdtszéki teremben folyik az, csak mérsékelt számú belépő jegyet adtak ki.

A tárgyalás a vádlottnő kihallgatásával kezdődik, ki egészen halk hangon felel a hozzá intézett kérdésekre.

Özv. Szeless Lászlóné 1859-ben Nagyváradon született. Az elnök ezzel szemben konstatálja a beszerzett anyakönyvi kivonatból, hogy a vádlottnő 5 évvel fiatalabbnak mondja magát, mert 1854-ben született. Mint okleveles tanítónőnek a legutóbbi években Baján leánynevelő intézete volt, melyhez az államtól évi 1000 forint szubvencziót kapott.

Elnök: Meddig állott fenn ez az intézete?

Vádlottnő: Csak 17 hónapig.

— Intézete megszűnése után hova költözött.

— 1894. októberében Budapestre jöttem, márcziusig maradtam a fővárosban. Czelóm tulajdonkép az volt, hogy valami anyagi segílyre tegyek szert s e czélból a kalocsai érsekhez akartam fordulni.

— Miből élt a fővárosban?

— Órákat adtam. Utóbb állást kértem Wenckheim Krisztina grófuőtől, a ki azt meg is ígérte.

— A grófnő levelei szerint ő a z államhoz utasította őnt.

— Igen, mert Boszniában akartam intézetet nyitni, amihez kaptam is ajánló levelet gróf Kálnoky külügyminiszterhez.

— Sikerült ez a czélja?

— Nem.

— Mi történt ezután?

— Megismerkedtem Nagy Lajos budapesti szabóval, aki szóba hozta előttem a gróf Borkovszky esetét. Azt mondta, szerezhetnék néhány ezer forintot, ha kiszabadítani tudnám a gróft az Enzersdorfi tébolydából.

— És hogy remélte ön ezt elérni?

— Bécsi ismerőseim révén.

— Erre ön meglátogatta Enzersdorfban a gróft?

— Igen, a gróf Clary ajánló levelével juttattam be a tébolydába.

— Beszélte ott gróf Borkovszkyval?

— Beszéltem s mikor elpanaszolta nyomorát, öt forintot adtam neki. Abban állapotunk meg, hogy beszélni fogok Csekő budapesti ügyvéddel, ki őt képviselte.

— Hol járt utóbb?

— Bécsben gróf Lamezán törvényszéki elnöknel, Bacquehem miniszternél.

— Hogy mutatta be magát?

— Mint rokokot.

— Nem gróf Borkovszky Etel néven?

— Az is lehet, — de eleinte mindig özv. Simonchich Bélánénak és rokonnak mondtam magamat.

— Miért nem Szeless Lászlónénak mondta magát?

— Mert épp ez időben történt a Hentzmerénylet, amelyben bátyám, Szeless Adorján szerepelt s így nem tartottam tanácsosnak Bécsben ezt a nevet használni.

— Mit tett ön, mikor a minisztereknél nem boldogult?

— Már előbb, április 15-én audienciát kaptam Jenő főhercegtől, de Bécsben és nem Olmützben. Ekkor már a Simonchichné nevet használtam.

— Tehát a főhercegnél előbb járt, mint a minisztereknél?

— Igen, már husvét vasárnapján.

— Mi indította arra, hogy Jenő főherceghez forduljon?

— Ugy maga a gróf, mint Csekő ügyvéd is azt mondotta, hogy a gróft első ízben is ő Fensége szabadította ki a Schwartzter-intézetből.

— Milyen néven jelentkezett?

— Simonchichné szül. gróf Borkovszky.

— Mit kért a főhercegtől?

— Elmondtam, hogy Borkovszky gróft családja újra tébolydába csukatta, kértem hát, hogy mint annak idején Budán, most is legyen segítségére. Minden kérés nélkül őfensége egyelőre 300 frtot utaványozott és Bacquehem miniszterhez utasított a továbbiak tekintetében. A miniszter tanácsára ezután báró Jósika miniszterhez mentem.

— Járt ön ez időben Wagner professzornál?

— Igen: azért, hogy később megvizsgálja a gróft, minthogy később ki is jött velem Enzersdorfba.

— Miként jutott eszébe a német lovagrend pártfogóságát igénybe venni s mit tett ennek az érdekében?

— Megszereztem a gróf kinevezési diplomáját, melyet Jenő főherceg irt alá. A diplomát előbb De Fair-hez, a német lovagrend titkárához, majd gróf Pettekenekhez vittem.

— Itt is, nemde, hogy inkább fogadják, grófnőnek mondta magát?

— Csak a gróf rokonának.

— És mit kért a lovagrendtől?

— Nem én, de maga a gróf kéri irásban

tarnopoli birtokára 6000 frtnyi segílyt. Én csak sürgetni mentem a dolgot, melylyel erre egy ülésben foglalkoztak is.

— Minő választ kapott aztán?

— Hogy ily nagy összeget nem szoktak utalványozni.

— Hova fordult e kudarcz után?

— Bécsbe, a magnásokat segítő egyesülethez. (Derülség.) Itt is sikertelenül jártam.

— Erre aztán ismét, ugy-e, őfenségéhez fordult?

— Igen s őfensége Freudenthal-ban fogadott.

— Persze újra mint grófnő szerepelt?

— Nem. Őfensége: »Frau Simonchich« néven szólított.

— Mi történt ekkor?

— Elpanaszoltam a gróf sorsát, mire őfensége még megjegyezte: »Der-Mann hat Pech.«

— Pénzt kért újra?

— Pénz kellett arra, hogy a gróf kimehessen Amerikába, s így újra felkerestem a főherceget Olmützben, de nem találtam. Visszajöttem Budapestre s a Londonszállóban szálltam meg.

— Kikkel érintkezett itt?

— Kiköltekeztem mindenemet s abbahagytam a kiszabadítási tervet.

— Nem igyekezett ön Böhm ügynök révén egy váltóra a grófnak pénzt szerezni.

— Ez a főhercegnél nyert két audiencia, vagyis április 15 és május 18-ika közt volt.

— Mit adott át Böhmnek?

— Váltót, a német lovagrend diplomáját és a grófnak egy fényképét.

— Sikerült a pénzszerzés így privát uton.

— Nem.

— Tehát ekkor már, igaz-e, minden forrás bedugultnak látszott. Mit tett most?

— Órákat akartam szerezni, hogy abból éljek. Itt a »London«-ban lakva, egyszerre levelet kaptam gróf Borkovszkytól, hogy jöjjenek azonnal Bécsbe. Itt a Statastbah-nál várt a gróf, ami engem persze nagyon meglepett. E szavakkal fogadott:

— Látja, nekem sikerült, ami magának nem. Nem vagyok már az örültek házában és pénz is lesz.

Elnök: Miből lesz pénz?

— Éppen erre térek. Elővett egy borítékot s miután kivett abból egy 7500 frtos váltót, azt mondá, hogy azt Jenő főhercegtől kapta, aki azért adott váltót és nem pénzt, mert nem akarta, hogy környezete tudjon a dologról.

— Tehát Borkovszky gróftól kapta ön a váltót?

— Igen, azzal, hogy őfensége kívánsága értelmében egész titokban értékesítem a váltót, lehetőleg Bécsben báró Rothschildnál.

— Mutatta valakinek Budapestben ezt a váltót?

— Adorján Gyulának?

— És mit mondott ekkor neki?

— Hogy a váltót én kaptam őfenségétől.

— No, látja. A váltóval utóbb hova ment??

— Az iparbankhoz, hol Tisza István ural

beszéltem.

— Mit mondott itt a váltóról?

— Hogy őfensége adta, de nem nekem. Együttal magam ajánlottam, hogy küldjenek egy hivatalnokot őfenségéhez.

*

Budapest, okt. 7. (A »Tiszántul« eredeti távirata.) A késő délután folytatott tárgyaláson a tanuk kihallgatására került a sor. Nagy feltűnést keltett Tisza István és Radó Kálmán valóságos belső titkos tanácsos tanu kihallgatása.

Tisza István az iparbank képviselőjében előadja, hogy a Jenő főherceg nevével ellátott váltót bemutatták, de ő biztosítékot kívánt a névaláírás valóságára nézve, amikor szívesen honorálta volna a váltót.

Radó Kálmán a Bankgyesület igazgatója előadja a szóban lévő váltó bemutatásának történetét és kijelenti, hogy gyanusnak tűnt fel neki ugyan a dolog, de miután Rohonczy altábornagy környezetében kért fölvilágítás némi

támaszpontot látszott nyújtani, ő elrendelte a váltó kifizetését.

Több tanu kihallgatása után a tárgyalást holnapra halasztották.

REGENY-CSARNOK.

Zsebeld ki felebarátodat.

REGÉNY.

Irta:

G É R A R D E. D.

Még mielőtt választ kapott volna, az egyik hölgy hirtelen, görcsösen megragadta a karját. A kéz, mely finom zergebörbe volt bujtatva, keskeny és puha volt, de a hirtelen ijedség erejével kapaszkodott a katonatiszt karjába, mialatt a hosszú selyem uszály kisiklott belőle és a fagyos földre zuhant.

— Nézzén csak oda! Mi fekszik ott az árokban? susogta mellette egy remegő hang és a másik keztyűs kéz egy hosszú, alakatlan tömegre mutatott, mely az ut szélén huzódó mélyedésben feküdt.

Egy bolond paraszt volt az, aki nagyon készségesen hallgatott volt a pálinkás zsidó csalogató szavára, és mámorában bundástól odagurult s elaludt boldog tudatlanságában annak, hogy a szekere a hegy alján maradt, lovait pedig mások használják előfogatul, és ostorát valamelyik rosszakaró társa elsajátította.

— Egy berugott ember: nyugtatá meg Kázmér a megijedt urinőt, mialatt másik karját a másik hölgynek nyújtá.

Ez a másik hölgy valami több önnuralommal látszott birni, mint társnője; mert ámbár észrevehető volt rajta, hogy tele van aggodalommal, mégis köszönettel utasította vissza a fiatal tiszt ajánlatát.

A nőcseléd követte őket. Kázmér a két hölgy között ment. A karcsu kéz gyöngéden karjára támaszkodott. Az atlasz cipőbe bujtatott lábacskák nagy elővigyázattal mozogtak a hepe-hupás, sikos földön.

— Szegény lábaim! sóhajtott föl a hölgy letekintve reájuk. Most ily magaslatra kell felmászniok, miután egész éjjel táncoltunk.

— Ez az ur aligha törődik ily részletekkel: szólalt meg kissé élesen társnője Kázmér bal oldalán.

A tiszt e megjegyzésre azonnal előitélettel telt el a közbeszóló iránt, aki így megakarja gátolni az ismerkedést, annál is inkább, mivel kétsége volt az iránt, vajjon éppen ily részletek nem volnának-e a legérdekesebbek.

— Tudom, hogy megbetegszem bele; morgogta remegve a másik hölgy.

A nagy erdő a magaslatra főlhúzódott és azután mérfődekre szerteséjjel. Hatalmas faóriások csoportosultak egy átláthatatlan sötétségig, melyből egyes fatörzsek mintegy kiléptek az ut szélére.

A kocsis most elérte az ut kanyarulatát és éppen e pillanatban ment el mellettük egy parasztszekér, a fuvarosok lármája már csak szakadozott hangokban hatolt az utasokhoz.

Most azonban más hangok hallatszottak. A faóriások legfelsőbb ágai megremegtek, azután a susogás és recsegés lejjebb szállt és felrázta az alsó fakoronát is álmából. Az ágak nyögtek alatta, azután pedig ropogva emelkedtek ismét a magaslatba. Az erdő mélyében a fák rémesen visszhangozták e borzalmas hangokat és az egész fölött vad tánczot jártak a vihar kergette hópihéek.

— Mily aggasztó hangok ezek! Bizonyosan farkasok vannak ott! nyögte a hölgy jobbfelől.

A heves szél ellen csak nehezen tudták magukat feljebb küzdeni, mely elvette a lélekzetet, mialatt a hölgy fejét körülvevő sált, amit birtokosa a másik, szabad kezével iparkodott tartani, teljes erővel ránczigálta. A szél azonban erősebb volt a gyöngye kéznél. A kendő hátrafelé csuszott és egy pillanatra Kázmér maga előtt látott egy halvány, kis arcot, melyből egy pár ijedt kék szem a hóföregtegen reá tekintett.

— Az csak a szél, mely a fák ágain át

süvölt; hangzott most a másik hölgy hangja. — Ne légy oly bohó!

A fehér hópihéek igazán megbomlottak: vadul és sűrűn röpdesnek, néha egy gomolyaggá verődve, néha meg egymást üldözve és a fekete fatörzseket villámgyorsasággal körülzánczolva. A földre esett friss hóhehelyeket a vihar ismét fölkapja és izzó-porrá törve az utasok szeme közé vágja vagy a meredek uton lefelé söpri.

Hó-oszlopok és hó-felhők száguldanak el az utasok mellett, a melyek csak egy pillanatra láthatók, de annál érezhetőbbek, midőn körülombolják őket, és a legközelebbi pillanatban már eltűnnek a sötétségben.

Kázmér jobb oldalán gyöngye, fuldokló zokogás hallatszott, a karjára támaszkodó alak pedig egyre nehezebb lett.

— Még néhány pillanat és oda van; gondolta magában a fiatal ember, a ki szabad kezével nagy nehezen kigombolta a nyakán prêmes uti köpenyét. A bizonytalan hóvilágban kilátszott most a csillogó arany zsinórzat a világos kék huszár-attilán.

Mindkét hölgy hirtelen hevesen összereszt; a tiszt pedig rögtön megérezte, hogy karján a kéz fogása meglazult.

— Egy osztrák tiszt; gondolta magában a két urinő.

Egy osztrák tisztól támogatva kellett nekik sötét éjjel a magaslatot megmászniok. Iszonyu még csak gondolatnak is!

(Folyt. köv.)

UJ VASUTI MENETREND.

Érvényes 1896. október 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8 ⁴⁵ regg., 2 ³⁷ éjjel, személyvonat 11 ³² d. e., 2 ²² d. u., 11 ³³ és 4 éjjel.	Budapest-Püspökia dány felé gyorsvonat 7 ⁰⁸ este, 2 ¹¹ éjjel, személyvonat 7 ²² reggel, 3 ¹² d. u., 1 ⁴ éjjel.
Kolozsvár felé gyorsvonat 7 ¹⁵ este, 2 ¹⁸ éjjel, vegyesvonat 1 ²² d. u. személyv. 3 ⁵⁸ délután, 2 ⁰⁶ éjjel.	Kolozsvár felől gyorsvonat 2 ³⁰ éjjel, 8 ³⁸ reggel, személyvonat 10 ⁴⁴ éjjel, 11 ²⁷ d. e. vegyesvonat 8 reggel.
Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10 ²⁰ d. e., 4 ²⁵ d. u., vegyesvonat 7 ³⁰ este.	Arad-Szeged-Csaba felől vegyesvonat 8 ³⁰ r., személyvonat 9 ²² d. e., 5 ³⁰ d. u.
Belényes-Vaskó h* felé vegyesvonat 4 ²⁵ reggel, 1 ⁴⁸ d. u.	Vaskó h-Belényes* felől vegyesvonat 11 ⁰⁵ d. e. 9 ¹⁵ este.
Érmihályfalva felé vegyesvonat 6 ³⁰ r., 4 ³⁵ d. u.	Érmihályfalva felől vegyesvonat 8 ³⁰ r., 9 ¹⁴ este.
Ósi-Kót-Gyoma felé személyvonat 7 r., vegyesvonat 1 ³⁵ d. u.	Gyoma-Kót-Ósi felől vegyesvonat 10 ⁰⁵ d. e. személyvonat 8 este.

* Ezen vonatokkal lehet a Félix-füredőbe és vissza közlekedni.

T Á V I R A T O K.

Gizella főhercegnő Budapesten.

Budapest, okt. 7. (Saját tud. táv.) Gizella főhercegeasszony, Lipót bajor herceg neje s királyunk leánya ma ide érkezett. A király a nyugati pályaudvaron várta és rövid, szives üdvözlés után együtt hajtottak a kiállításba, hol hosszabb ideig maradtak.

Károly Lajos főherceg őseinél.

Bécs, okt. 7. (Saját tud. táv.) Károly Lajos főherceg holttestét ma véglegesen az iteni kapuczinus zárdában lévő sirboltba örök nyugalomra helyezték, miután a sirbolt fölött lévő templomban megtartották a gyászistenítiszteletet.

A czár Párisban.

Páris, okt. 7. (Saját tud. táv.) A czár ma jelen volt az új hid alapkövetételénél; ő tette le az alapot. A hidat a czár atyjának nevére Sándor-hidnak fogják nevezni. Utána óriási népnépzés.

Merénylet a czár ellen.

Páris, október 7. (Saját tudósítónk távir.) A czár ellen újabb merényletet kíséreltek meg. Az Angliában tett kísérlet után a rendőrség hallatlan erőfeszítéseket tesz a czári pár életének biztosítására, mindamellett azonban a merénylők újabb meg újabb merényleteket követelnek. A rendőrség most ily újabb bűnkísérlenek jutott a nyomára. Tegnap elfogtak egy embert, aki hat ezer frankot ajánlott egy szobáért oly házban, mely előtt a czári pár bevonulását tartotta. Az azonban gyanút keltett, hogy a szobába senkit sem akart beereszteni, sőt kikötötte, hogy egyedül maradjon a szobában. Elfogatásával a rendőrség titkolózik, ami a városban azt a hírt keltette, hogy a czárt megölték. Az izgalom a városban leirhatatlan.

Egy sztrájk vége.

London, okt. 7. (Saját tud. táv.) Kanadából jelentik, hogy a Pacific-vasut táviró-hivatalnokai csakugyan fölthagytak a munka-szünetelessel és az egész vonalon újra szolgálatba állottak. A személy- és teher-szállítás nem szenvedett félbeszakítást.

KÖZGAZDASÁG.

A sertésvész szünik. Lassankint talán megszabadul Biharmegye a súlyos csapástól, mely a sertésvész közel két év óta sújtja. Naponként érkeznek jelentések az alispáni hivatalhoz a községekből a sertésvész megszüntéről; különösen a központi, beéli, tenkei járásek közsegeiben szünik a vész; az igaz, hogy itt dühöngött korábban legjobban a sertésjárvány s legnagyobb pusztítást okozott a sertés állományban. Újabbban Mező-Telegd, Szabolcs, Bihar közsegeket oldották fel a sertészárlat alól.

Terménytőzsde.

Budapest, október 7.	
B u z a tavaszra, bácskai	7.36
» tavaszra, északi	7.38
» szeptember-októberre, bácskai	7.56
» szept.-okt.-re északi	7.58
R o z s tavaszra bácskai	6.48
Rozs tavaszra, északi	6.50
T e n g e r i, junius-juliusra, bácskai	4.04
» jun.-jul.-ra, északi	0.00
R e p c z e augusztus-szeptemberre, bácskai	00.00
» aug.-szept.re, északi	00.00
Bécs, október 7.	
B u z a tiszai	7.35—7.55
» bányási	7.15—7.65
» bácskai	0.00—0.00
» szokványáru őszre	6.85—6.65
B u z a szokványáru tavaszra	7.34—7.90
R o z s tiszavidéki	0.00—0.00
» szokványáru őszre	0.00—0.00
» szokványáru tavaszra	0.00—0.00
T e n g e r i magyar	4.00—4.50
Z a b, magyar kereskedelmi	5.00—5.09

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. okt. 7-én.

Magyar aranyjáradék 4%	122.90
Magyar koronajáradék	99.20
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	122.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.75
Italmérsi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	155.25
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	138.—
Osztrák járadék papírban	101.25
Osztrák járadék ezüstben	10 ¹ / ₂ 25
Osztrák járadék aranyban	122.75
Osztrák korona járadék	101.—
1860. osztrák államsorsjegyek	144.50
Osztrák magyar bankrészevény	947.—
Magyar hitelbank részvény	401.—
Osztrák hitelintézeti részvény	368.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	363.25
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.51
Német birodalmi márka	58.75
London vista	119.70
Páris vista	47.55
20 márkás arany	11.75

Felelős szerkesztő: **CSIPPÉK FERENCZ.**

515/1896.

Árverési hirdetmény.

Alólirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a margittai kir. jbiróság 1896. évi 4408. száma végzése következtében **Khon Lipót** és **Weisz Mór** javára, **Morvay Tihamér** margittai lakos ellen 166 frt s jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 600 frtra becsült 2 drb parádés ló, mely árverésnek a margittai kir. jbiróság sz. végzése folytán **Margittán Morvay Tihamér lakásán 1896. október hó 10-ik napjának d. u. 3 órája** határidőül kitzüztetik és akkor a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénz fizetés mellett legelőbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adadni.

Margittán, 1896. évi augusztus hó 7-ik napján.

Jancsó Béla,

(215) 1-1

jbirósági vjhajtó.

Gyászra szánt ruhák haladéktalanul festetnek.

Uj ruhafestő- és vegytisztító intézet

Nagyvárad, Fő-utcza, Orsolya-zárdával szemben.

Van szerencsénk ajánlani a modern technika legujabb vivmányai szerint *gőzerőre ujonnan berendezett gyárunkat*

festésre és vegyi tisztításra.

Utczai és báli toillettek, uri-, női és gyermek ruhák, papi és tisztí egyenruhák stb. **himzések és kézimunkák, csipkék, szövet és csipke függönyök, kendők, butorszövetek és selymek tisztítanak és festetnek**

a legmérsékeltebb áron.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

NYÁRY JÓZSEF és FIAI

ruhafestő és vegytisztító gyárosok.

Tessék árjegyzéket kérni.

ALAPITVATOTT 1830.

Túlhalmozott raktár miatt leszállított árok.

Főmagasságu **Dr. Schlauch Lőrincz**

bibornok ur Ő Eminenciájának szállítója.

SZILÁDKY és TÁRSA

NAGYVÁRADON, BÉMER-TÉR, POYNAR-FÉLE HÁZ.

FÉRFI RUHÁK.

Midőn a gazdag választéku **angol** és **francia** kelmékkal berendezett raktárunkat a t. közönség figyelmébe ajánljuk, bátrak vagyunk megemliteni, hogy

a külföld legujabb eredeti divatczikkei

nagy választékban nálunk kaphatók s — tekintettel a divat haladására — a jó munka és izléses divat keresztülvitelére a legkitünőbb erőkkal rendelkezünk.

Szövetek mérték szerinti eladása gyári áron.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk és mintákkal szolgálunk.

(213) 1-20

Jutányos, határozott árok.

Túlhalmozott raktár miatt leszállított árok.